

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Pomedzietek dnia 10 Grudnia r. 1823 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

W I L N O.

Ostatniego czwartku, d. 6 t. m., jakow dzień imienia Jego Cesarskiej Wysokości, Wielkiego Xiążęcia Jegomości, Mikołaja Pawłowicza, zrana odprawilo się uroczyste nabożeństwo i śpiewane było *Te Deum laudamus*, oraz wznoszone były modły do Najwyższego, o długie i szczęśliwe panowanie CESARZA Jegomości i całego Najjaśniejszego Domu. Urzędnicy woyskowi i cywilni, oraz Marszałkowie, gubernialni i powiatowi, Delegaci na elekcyę i obywatele licznie zgromadzeni, tudzież urzędy miejskie z cechami rzemieślniczemi znajdowali się na tem nabożeństwie, a potem złożyli hołd swego uszanowania JW. Jenerałowi Wojskowemu Gubernatorowi Litewskiemu i JW. Radcy Tajnemu, Senatorowi Państwa, Nowosilcowemu. Wieczorem miasto było oświecone.

Ostatnia data gazet sankt-petersburskich jest dnia 30 listopada.

Jego Królewska Wysokość Xiążę Oranii we wtorek rano przybył do tutejszey stolicy. (C. I.)

Przez Najwyższy Dyplomata, datowany w Carskiem-Siele dnia 2 listopada, Miński Gubernator Cywilny, Radca Stanu, *Sieciwicki*, nayłaskawiey mianowany kawalerem orderu s. *Anny* iszey klasy: (R. I.)

Przez Naywyższy Ukaz Jego CESARSKIEY Mości do Rzządzającego Senatu, pod dniem 24 listopada, Urzędnik ministerjum skarbu do osobnych poleceń, Radca Kollegialny, *Bobiatyński*, nayłaskawiey mianowany Wice-Gubernatorem Wileńskim. (G. S.)

Kurs sankt-petersburski d. 23 listopada: dukat hollen. nowy 11 r. 45 kop. Zmiana złota 2 r. kop. 90. Zmiana srebra 2 r. 75 kop.

Nieustający dochod kommissyi umorzenia długow: 68 assygnacyami — — 100 —
68 brzęczącą monetą — — —
58 takż — — — 87½

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa dnia 13 grudnia.

Dnia 11 b. m. w południe rozstał się z tym światem JW. Ignacy Czyżewski, Senator Królestwa Polskiego, Biskup Augustowski. Zgon tego znakomitego męża zasmucił mocno całe duchowieństwo, przyjaciół, i tych nawet, którzy zbliśka nie byli świadkami jego cnot rzadkich.

Kielce dnia 4 grudnia.

W dniu dzisiejszym korpus królewsko-górniczy obchodził uroczystość doroczną patronki swej s. *Barbary*, w stolicy Województwa Krakowskiego, mieście *Kielcach*, z zupełną okazałością, przy której nastąpiło poświęcenie chorągwi tegoż korpusu. Oddziały tego korpusu, w bliskości miasta *Kielce* konsystujące, zgromadziwszy się do tej stolicy, wystąpiły w paradzie, i udały się do kościoła kollegialnego o godzinie 10 rano, gdzie oraz obecna rada obywatelska, skład kommissyi wojewódzkiej i inne magistratury znajdowały się. Po-

święcenie chorągwi nastąpiło przed nabożeństwem, podług obrządku religijnego, w czasie którego, JW. *Ullman*, dyrektor głównej dyrekeyi górniczej, wystawił w mowie swej prawdziwe uczucia łaskawości i dobroczynności Naszego Najlepszego z Monarchów. Przytém korpus rzeczony zobowiązał: a) do posłuszeństwa i wierności Najjaśniejszemu Panu, b) do niezmordowanej usługi krajowej, c) do wytrwałości i niewzruszonej staranności o dobro kraju, nakoniec d) do odwagi i niewzruszonej stałości w niebezpieczeństwach. Poczém wykrzyknięto potrzykroć: Niech żyje Cesarz i Król! — *Glück auf!* — Po nabożeństwie wystąpiła parada na rynek miasta i powtórnie trzykroć okrzyknęła: Niech żyje Cesarz i Król! — *Glück auf!* Poczém obecna rada obywatelska, skład kommissyi wojewódzkiej, magistratury miejscowe i oficerowie korpusu górniczego, zaproszone zostały przez JW. Dyrektora na ucztę, w czasie której spełniano toasty za zdrowie Naszego Nayukochańszego Monarchy. Dzień ten nayuprzeymiej na zabawie wieczornej u JW. Dyrektora zakończonym został.

A U S T R Y A.

Wiedeń dnia 1 grudnia.
(z Gazety *Wienscher*.)

W dniach 29 i 30 z. m. jako w wigilię i w uroczystość s. *Jędrzeja* Apostoła, patrona orderu złotego Runa, N. Cesarz Jmć postanowił odprawić obchód według przepisów statutowych: I tak d. 29 listopada odbyła się kapituła orderowa, a nazajutrz było pasowanie na rycerzy, wykonanie przysięgi i obiad.

P R U S S Y.

Berlin dnia 6 grudnia
(z Gazety *Warszawskiej*.)

W dzień wjazdu małżonki Królewica naszego następcy tronu do tutejszey stolicy, N. Monarcha czekał na nią w zamku przy wejściu do sali szwajcarskiej, a potem prowadził ją przez sale, gdzie pierwsze władze krajowe i znakomitsze osoby stanu szlacheckiego, licznie zebrane były. Przechodząc Król Jmć, spostrzegł Xiężnę *Blücher*, stanął, i ze wszystkich obecnych ją tylko stawiał przed Królewicówną, która ją uściskała.

Z powodu ślubu Królewica następcy tronu naszego z Królewną Bawarską *Elżbietą*, jenerał *Reichberg*, poseł bawarski przy dworze tutejszym, dał wozora świetny bal i wieczerzę, które Monarcha nasz z całą rodziną obecnością swoją zaszczyścić raczył, i na które przeszło 600 osób było zaproszonych.

Z różnych miast kraju naszego nadchodzą wiadomości o uroczystościach z powodu wzmiankowanego ślubu. W *Poznaniu* dnia 29 z. m. po mszy s. odprawionej przez JW. *JX. Miaskowskiego*, proboszcza metropolitalnego, JW. *Arcey* biskup gnieźnieński i poznański, intonował hymn s. *Ambrózego*. Wieczorem całe miasto oświecono, a bal w pokojach Xięstwa Ichmość Namiestnikostwa, dosyć długo trwając wśród powszechney nayżywszej weselości, zostawił pamięć mile spędzonego czasu. JO. Xiążę Namiestnik wznosił toast za zdrowie Naydostojniejszych nowożeńców. Na obchód

tey uroczystości zjechał do Poznania JO. Xiążę Ordynat Sułkowski, i wiele innych znakomitych obywateli.

Dnia 9. N. Król Jmć wydał d. 30 z. m. następujący rozkaz gabinetowy do magistratu i starzyny miasta *Berlina*: „W uroczystościach podczas przyjęcia Królewicowej następczyni tronu, tak widocznie okazało się przywiązanie władz miejskich, korporacyi, obywateli i różnych klaszniczków do Mnie i Królewskiego Mojego Domu, iż w tém przyjemny znajduje powód oświadczenia niniejszemu szczególnego mojego zadowolenia i podziękowania za te dowody wiernej przychylności.“

Gazety tutejsze ogłosiły rozkaz gabinetowy Królewski, wydany dnia 3 b. m. do Gubernatora i prezesa policyi, wyrażający, iż Monarcha z wielkim żalem dowiedział się, iż d. 28 z. m. na moście przy zbrojowni w natłoku 21 osób życie utraciło, a nieszczęście to przypisać jedynie potrzeba niekarnośći pospólstwa, gdyż most ten był tylko przeznaczony dla przejeżdżających pojazdów, a most zamkowy dla ludzi idących piechotą; tego zaś rozporządzenia nie zachowano, owszem straż postawione przy tym moście gwałtem odepchnięto, i jednego policyanta przez kobylice z mostu w wodę zrzucono. Po takim doświadczeniu, upoważnia Monarcha straż i urzędników policyjnych do odparcia siły siłą, i użycia broni przeciwko burzliwości tłoczącego się pospólstwa w podobnych zdarzeniach.

Hrabia *Dernall*, nadzwyczajny poseł i pełnomocny minister duński przy dworze hiszpańskim, wyjechał ztąd niedawno do *Paryża*.

NIEMCY.

Od brzegu Menu dnia 1 grudnia.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Dyrekcya policyi w *Monachium* żądała od akademii umiejętności, aby dała zdanie swoje: czyli ogłoszona żegluga napowietrzna niejakiego *Wihmsperger* z *Salzburga* w balonie, na sposób *Montgolfiera* urządzonym, nie podlega niebezpieczeństwu. Odpowiedziała akademija, iż „za to ręczyć nie może. *Wihmsperger* puścił się balonem, i raptownie spadając, wleciał w rzekę *Iserę*, z której ratował się pływaniem.“

Dnia 2. Dnia 21 z. m. po godzinie gtey wieczorem dał się słyszeć podziemny huk w okolicy *Endingen*, w kraju badenkim, a w 10 minut potem wstrząsła się ziemia tak gwałtownie, iż szafki obalily się, a zegarki i obrazy ze ścian pospadały. Dnia 23 z. m. o godzinie 6tey rano, i d. 24 o godzinie 1szej po północy, ponowił się ten wypadek.

Sektarzy fanatycznych, zwanych adamistami, którzy byli w niektórych okolicach Szwajcaryi, i zupełnie nago modlitwy swoje odprawiali, zaprowadzono do domu waryatów, gdy czynione im przełożenia okazały się bezskutecznymi.

ANGLIA.

Londyn dnia 28 listopada.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Na miejscu zmarłego Pana *Grant* Pan *John Mastermann* został obrany dyrektorem Kompanii Wschodnio-Indyjskiej.

Tutejsza gazeta ministerjalna *Goniec*, wystawując upadek handlu Hiszpanii, przypomina słowa filozofa chińskiego *Kouan Tse*, które przed 2000 lat wyrzekł: *Te tylko pieniądze mogą kraj z bogactwem, które się przez handel zyskują.*

Ciągle uzbrajanie okrętów w portach naszych, a mianowicie okrętu *Vincent* o 120 działach, na którym ma być Admirat, i który popłynie do *Lisbony*, sprawia domysł, iż rzeczzone okręty zbiorą się przy uściu rzeki *Tagus*, a ztamtąd udadzą się do Zachodnich Indyi i na morze śródziemne. Będący w Irlandyi 77my półk ma popłynąć do Zachodnich Indyi, dokąd także (jak słychać) udadzą się 3 inne półki.

Xiążę Sasko-Weymarski udał się ztąd d. 22 b. m. na powrót do Niemiec. Tegoż dnia wieczorem

zawaliły się tu 3 nowo stawiane domy; szczęściem nie było tam żadnego robotnika i nikt nie doznał szwanku.

Kilku dniami pierwiej, niż *Mina* przybył do *Plymouth*, pólkownik angielski *Light*, który pod *Korunną* walczył za sprawę konstytucjonistów, został raniiony.

Dnia 21 listopada doświadczone w szpitalu *Guy*, wynalezione przez *P. Cooper* instrumentu do oczyszczenia żołądka, na psie, któremu dano jedną drachmę opium, a potem we 53 minut wypróżniono mu żołądek wspomnianym instrumentem. Zwierzę to, które zjadłszy truciznę, przez połowę już było zdechłym, natychmiast ozdrowiało i w kilka minut wesoło wyskakiwało.

WŁOCHY.

Rzym dnia 19 listopada.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Onegdaj udał się Papież do sali konsystorskiej, gdzie z tronu miał w języku łacińskim mówę z podziękowaniem, i podał rozmaitych *Prasłów* na Arcybiskupów i biskupów, a między innymi *Stanisława de Mathy* na biskupa chełmińskiego. Poprzysiągł nakoniec zachować bulle i ustawy Apostolskie.

Neapol dnia 26 października.

Od kilku dni woda zalała wsie i pola. W *Ciciano* kilku mieszkańców utraciło życie w wodzie lub przez zawalenie się domów.

FRANCYA.

Paryż dnia 29 listopada.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Jenerał *Donnadieu* wydał d. 23 b. m. w głównej swojej kwaterze w *Tours* rozkaz dzienny do wojska 4tey dywizyi, w którym z powodu przejazdu tamtędy Xięcia *Angoulême*, naczelnego wodza, przypomina żołnierzom, iż dzień ten jest dniem radośnym i uroczystym dla całego wojska.

Pierwszy batalion pierwszego pólku gwardyi, przybył d. 25 b. m. do *Wersalu*. Mieszkańcy wyszli na jego spotkanie. Żołnierze byli nieco opaleni od słońca. Tłumy otaczały ich w kawiarniach, gdzie bohaterzkie swoje czyny opowiadali. Nie mogą dosyć wychwalić Xięcia naczelnego wodza. W następny wtorek przybędzie O. wobodziciel Hiszpanii do *Wersalu*, a cała ludność paryzka służyć mu będzie za straż.

Słychać, iż Jenerał *Guilleminot* ma być posłem naszym przy Porcie otomańskim.

Wychodzący w *Tuluzie* dziennik zawiera następujące wiadomości z Katalonii: „Dnia 8 listopada Jenerał *Mina* z całym swoim sztabem popłynął do Anglii. Część osady *Lerydy* zajmuje wyższą Katalonię; jeden półk stoi w *Olot*. Czwarty korpus wojska zaczął d. 12 b. m. wracać do Francyi. Słychać, iż należące do tego korpusu władze administracyjne przybędą w końcu bieżącego miesiąca do *Perpignan*. Dnia 15 b. m. posłano z *Perpignan* do *Barcelony* blisko 3 miliony franków. 300 żołnierzy z pierwszego korpusu, przychodzących do zdrowia, wysiadło w *Port-Vendres*, a w *Perpignan* zapowiedziano przybycie 800 chorych do lazaretów tamiecznych.“

Nie wyszło jeszcze postanowienie królewskie względem zwolnienia izb, i ciągle dzienniki tutejsze wiódą z sobą spór o szkodliwość lub pożytkach teraźniejszego corocznego częściowego odnawiania członków izby deputowanych. Dzienniki nawet rojalistowskie, które dawniej w dążności swojej dosyć się zgadzały, są teraz odmiennego zdania. I tak: *Dziennik Rozpraw* popiera siedmioletnie odnawianie, a *Dziennik Gwiazda* nie chce naruszać konstytucyi.

Król Jmć przez kilka dni nie wyjeżdżał; codzień jednak słuchał mszy ś. w kaplicy zamkowej, i niedawno dał prywatne wysłuchanie Hrabieciu *Bray*, posłowi bawarskiemu.

Dnia 2 grudnia będzie wielka parada wojskowa przed Królem Jmcią w ogrodzie tuille-ryjskim. Xiążę *Angoulême* odprawi wjazd swój na czele 15,000 żołnierzy gwardyi bokowej i

innego woyska. Król siedzieć będzie na ganku. Zeiś brama tryumfalna przy rogatkach *de l'Etoile* nie może być ukończoną, tymczasem więc wystawiono tam bramę z gałęzi i festonów dla zakrycia niedokończoney budowy.

Trwają ciągle przysposobienia do wspaniałego przyjęcia Xięcia *Angoulême*. Rozszerzają wielką salę w Ratuszu, tak, jak jeszcze w *Paryżu* nie widziano.

Gdy Xięzę *Angoulême*, wracając do oyczyzy, przybył do *Burgos*, mieszkańcy tameczni przysposobili wóz tryumfalny, który młodzi hiszpani w stroju narodowym ciągnąć mieli. Lecz Xięże wymówił się od przyjęcia tego hołdu, a mieszkańcy oświeceniem domów wciąż przez dwie noce, i muzyką po ulicach, okazali Xięciu uszanowanie i uwielbienie swoje.

Listy prywatne donoszą, iż Królestwo Ichmości hiszpańscy zdawali się być smutnymi wjeżdżając do *Madrytu*, a zwłaszcza gdy wchodzili do zamku, który był miejscem tyłu ich cierpień. Król miał zwyczajne czarne suknie. Brama tryumfalna kosztowała blisko 45,000 franków.

Jeden z dzienników tutejszych pisze, iż członkowie strony opozycyjney rojalistowskiej układają się z Ministrami względem siedmioletniego odnawiania izby deputowanych. Słychać także o projekcie względem wynagrodzenia emigrantów i odmienną prawą względem zaciągu do woyska. Sądzą, iż projekt względem siedmioletniego odnawiania izby deputowanych, przejdzie z łatwością w tęże izbę, lecz dozna trudności w izbie parów.

Mówią, iż Król Jmć utworzy wydział admiralicyi, jak jest w Anglii.

Piszą z *Brest*, iż wkrótce wypłynie z tamtąd eskadra pod dowództwem Admirała *Corpé* z zapieczętowanymi rozkazami, które dopiero we dwie godziny po opuszczeniu portu ma przeczytać.

Król hiszpański ogłosił Xięcia *Perlada*, byłego posła swego przy dworze naszym, za utracającego order *Karola III*.

Herabia *Gouvion St. Syr*, Par Francyi, umarł d. 23 b. m.

Gdy sprawa lekarza *Castaing*, skazanego na śmierć za otrucie, jest przedmiotem wszystkich prawie rozmów w tutejszej stolicy, tymczasem odbywa się w sądzie karnym druga podobna sprawa. Zoną kupca korzennego *Bourcier* i grek nazwiskiem *Kossolo*, oskarżeni są o otrucie tegoż kupca. Tego dnia, kiedy ta niegodziwa żona, otrula męża, budził on ją, a że tego spała, poczerpnął jej twarz, i przyniosłszy zwierciadło do łóżka, żartował z niej; a w godzinę potem wypił w rosale arszenik, który dawniej kupił na wytepienie szczurów. Już go pochowano; lecz z powodu wielkiego podejrzenia, wydobyto z grobu, i w żołądku znaleziono arszenik. W tej sprawie wysłuchano już 40 świadków. Słychać, iż w kopercie zegarkowey chciano podać truciznę lekarzowi *Castaing*, aby uniknął hańby z publicznego tracenia; lecz temu baczność dozorców przeszkodziła.

Ferdynand Weiss, chirurg w *Obernay*, w Departamencie *Wyższego Renu*, mający 66 lat, został skazany na jednomiesięczne więzienie, oraz zapłacenie 16 franków kary pieniężnej, i wydatków sądowych, za to, iż 11-letnią panią, która nogę wywichnęła, niezręcznie leczył, a nawet bardziej jeszcze tę nogę wywinął.

Dnia 30 listopada. Król Jmć na przełożenie Kanclerza Ministra sprawiedliwości, postanowił, aby w nagrodę znakomitych usług władz sądowych krajowych, w salach ich zawieszono były wizerunki mężów, którzy dawniej biegłością w prawie i prawodawstwem celowali, jako to: *Olivier*, *l'Hospital*, *Seguier* i inni. 78my artykuł postanowienia z d. 6 lipca 1810 roku, przyznawał ten zaszczyt samym tylko znakomitym urzędnikom sprawiedliwości naszego wieku.

Xięzę *Angoulême* odprawił konno całą drogę z portu *Santa Maria* aż do rzeki *Bidassoa*. Wszędzie oglądał woysko. W *Tolozie* dał d. 22 b. m. nowy dowód dobroci serca swego i cnot

wy-okich, zwiedzając wszystkie tameczne lazarety, gdzie leżą żołnierze, którzy podczas oblężenia *Pampeluny* zachorowali lub ranieni zostali, kosztując ich potrawy, i wypytując się żołnierzy o sposobie obchodzenia się z nimi. W przejeździe przez *Ernani* obejrzał Xięzę brygadę jenerała *Higonet*, i tak jej, jako też jej dowódcy, oddał zasłużoną pochwałę. Wśród okrzyków: *niech żyje Król! niech żyją Burbonowie!* oddalił się od korpusu tego. Wspomniony Xięzę odprawi d. 2 grudnia wjazd swoy do tutejszey stolicy. Uroczystości przysposobione dla paryżanów z powodu powrotu jego, trwać będą 8 dni.

Bankier *Rothschild* został d. 13 b. m. mianowany Kawalerem legii honorowey.

Dnia 1 grudnia. Xięzę *Angoulême* przybył d. 26 z. m. do *Bordeaux*, wśród radośnych okrzyków ludu. Pan *Arnoux*, tymczasowy mer, miał do niego stosowną przemowę, przy wystawionej bramie tryumfalnej. Wieczorem całe miasto było wspaniale oświecone, i Xięzę zaszczycił tameczny teatr obecnością swoją.

Dla łatwiejszego obrótu woyska i wygody publiczności, podczas jutrzejszego wjazdu Xięęcia *Angoulême*, zdjęto kraty przy wszystkich wejściach do ogrodu *tuilleryjskiego*.

Nie dawno przybył tu Cesarsko-Rossyyski Kanclerz orderow i Wielki Szambelan *Naryszkin*.

D. 2. Dzisiejszy *Dziennik Rozpraw* umieszczył następującą odezwę prefekta departamentu *Sekwany* i prefekta Policji do mieszkańców tutejszey stolicy: „Mieszkańcy *Paryża*! Powraca do nas Xięzę, któremu tyle nadziei towarzyszyło, i któremu powierzone było oswobodzenie Hiszpanii i spokojność Europy. Ledwo kilka miesięcy upłynęło, a już wraca z wdzięcznością i miłością ocalonych przez siebie ludów, jedynemi znakami godnymi jego zwycięstwa. Idzie z urzędnikami waszemi; pośpieszajcie na spotkanie Bohatyrą, dawcy pokoju, godnego syna *Henryka IV*. Serce jego pozna hołd przywiązania waszego wpośród czci publiczney, na jaką mężstwo jego zasłużyło. Idźmy, cieszymy się wspólnie; bądźmy uczestnikami radości Francyi, której zwycięstwem swem zapewnią spokojność, i radości żołnierzy naszych, których dawną sławę odnowił. Wielbmy w tej krótkiej i chwalebnej kampanii widoczną opiekę Boga, *Ludwika*, który czuwa nad losami Francyi. Wynurzymy Królowi uczucia nasze; oycowskie jego serce cieszy się równie z szczęścia swojego ludu, jak z tryumfu tego, którego lubi nazywać swoim synem. Otoczmy wdzięcznością i miłością naszą tę Królewską rodzinę *Burbonów*, której najpiękniejszym tytułem, był zawsze tytuł *Ojców ludu*, i której stolica ta wystawia za każdym krokiem chwałę i dobrodzieystwa. *Niech żyje Król! Niech żyją Burbonowie!*“

HISZPANJA.

Madryt dnia 19 listopada.
(z *Gazety Warszawskiej*).

Słychać, iż jenerał *Castannos* w chwili, gdy chciał ztąd wyjechać, otrzymał pozwolenie zostania się. Będzie zapewne umieszczony podług swojego stopnia, w miarę, jak na to przywiązanie jego do Króla zasługuje.

Surowe postanowienie królewskie, wydane w *Xeres* d. 4 października, przeciwko stronnikom konstytucyi, rozciąga się do pojedynczych osób, jak tego spokojność kraju wymaga.

Jest rzeczą godną uwagi, iż gazeta tutejsza umieszcza przedugodną umowę, zawartą między rządem *Buenos-Ayreskim* a konstytucyjnymi komisarzami hiszpańskimi.

Słychać, iż Monarcha nasz postanowił, rozpuścić całe woysko bez wyjątku, tak rojalistowskie jak konstytucyjne, a zupełnie nowe utworzyć. Gdy postanowienie to przywodzić się będzie do skutku, tymczasem Król Jmć bawić ma w *Escuryale*, a woysko francuzkie utrzyma porządek i spokojność w kraju.

Dnia 20: Mówią, iż Król Jmé odmówił mianowania lub zwołania rady narodowej, i tylko ustanowi radę stanu; której członków, podług woli swojej, będzie mógł odmieniać. Inni twierdzą, iż tylko rada kastylijska zostanie przywróconą. Monarcha miał oświadczyć, iż oddalenie Pana Saez z urzędu ministra, niezgadzałoby się z jego sumieniem.

Przeszło 10,000 osob wyjechało z *Madrytu* za granicę lub do odległych prowincy. Zagranicznym oficerom, którzy służyli w woysku konstytucyjnem hiszpańskiem, kazano w krótkim przeciągu czasu opuścić Hiszpanię.

Hrabia *Abisbal* prosił o pozwolenie wrócenia do Hiszpanii, lecz mu odmówiono. *Morillo* nie ma żadnego wpływu do rządu, który się z nim dosyć łagodnie obchodzi, kiedy go nie karze. *Empecinado* niechce się poddać, i trwoży prowincyą *Estremadurę*; co jest główną przyczyną, iż tam nie wszędzie jeszcze przywrócono władze, jakie były przed rewolucyą d. 7 marca 1820 roku.

Dnia 21. Niedaleko miasta *Vigo*, znaleziono między innemi rzeczami na pustey wysepce 3,000 karabinow i wiele inney broni zakopaney.

W *Kadyxie* i na wyspie *Leon* znajdowało się do d. 31 z. m. 280 uwięzionych liberalistów, w *Sewilli* 50, w *Maladze* 47, w *Grenadzie*, *Kordowie* i *Jean* 113, w *Murcyi* 150, w *Walencyi* 83, w *Saragossie* 393, w dawney Kastylii: *Segowii*, *Salamance*, *Zamora*, *Valladolid*, *Burgos* i t. d. 341, w *Biskai*, *Gaipuscoa* i *Alava* 42, w *Santander* i *Asturyi* 7, w *Galicyi* 113; ogółem 2,135. Sąd w *Saragassie* ukarał 10 ludzi, za śpiewanie pieśni buntowniczych.

Dnia 22. W dniu, kiedy rada kastylijska otrzymała zaszczyt pocałowania ręki królewskiej, prezes jej miał następującą przemowę do Monarchy: „Nayjaśniejszy Panie! Nie może być piękniejsza dla nas chwila, nad tę, w której więzy, włożone na W. K. Mość przez nieprawość i bunt, zerwała waleczność i dzielność woysk mądrego Monarchy francuzkiego. Powrót twój do wiernych poddanych madryckich, był jeszcze świetniejszym, niż wtenczas, gdyśmy cię odzyskali, po upadku mniemanego rządziela losow Europy. Rada kastylijska, ze względu nawet wysokiego urzędowania swego, powinna czuć mocniej, jak drogą była dla kraju obecność Monarchy, który jest ożywiony tak czystą i stałą gorliwością o chwałę i szczęście jego.”

Monarcha nasz potwierdził Margrabiego *Lazon* na urzędzie Vice-Króla Nawarry, a Marszałka polnego *Eguia* mianował Jenerałem dowodzącym w prowincyi *Tuy* (Galicyi).

Niedostatek gotowizny coraz bardziéj czuć się u nas daie, a ze względu na będące w biegu pieńiądze, może nie ieden myśleć, iż iest we Francyi, a nie w Hiszpanii, gdyż sama tylko moneta Francuzka wszędzie widzieć się daie.

Minister woyny ogłosił następujące postanowienie królewskie, wydane d. 20 b. m.: „Chcąc dać *Don Franciszkowi Xaweremu Elio*, mojemu kapitanowi jeneralnemu Królestwa Walencyi, dowód zadowolenia mego z jego znakomitych usług, i okazać mu, ile serce moje jest trapiione nieszczęśliwym losem, jaki na niego ściągła sta-

ła wierność do mojej osoby, oświadczyłem co następuje: 1) Przyymuję i zatwierdzam rozporządzenia z dnia 12 maja i 7 lipca wydane przez juntę tymczasową i rejencyą, względem rzeczonego jenerała; 2) Syn jego starszy weźmie tytuł Margrabiego *de la Fealtad* (wierności), i z potomkami swymi będzie uwolniony od wszelkich opłat terażniejszych i przyszłych; 3) Całkowitą placą zmarłego jenerała *Elio*, nadana *Donnie Leizaro*, przejdzie po jej śmierci na dzieci *Don Bernarda*, *Donny Maria de los Dolores*, *Donny Maryi de la Conception* i *Don Elio*. Placa ta będzie podzielona na nich w równej części, bez względu na płeć, i pobierać ją będą, przez całe życie swoje; a w przypadku śmierci którego z nich, część jego dostanie się tym, którzy przeżyją; 4) Wolą jest moją, aby korona królewska była umieszczoną w środku tarczy herbowej *millii*, a pod nią głoski *F. L. H.* początkowe tych słów: *Fidelité, loyauté, honneur*, (wierność, prawność, honor).

PORTUGALIA.

Lisbona dnia 22 listopada.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Król Jmé mianował Pana *Saldanha* Hrabiego *Porto Santa*. Był on 21 lat Jeneralnym Kapitanem prowincyi *Maranhão* w Brezylji; a pótém Gubernatorem krajów *Angola* (w Afryce południowej Niższej Gwinei) z kąd został znowu powołany do *Rio Janeiro*, i udał się w charakterze posła do *Petersburga*, był pełnomocnym Ministrem na Kongressie w *Weronie*, a potem udał się jako poseł do *Madrytu*. Znajdował się oraz na kongressach w *Laybach* i *Tropawie*. Po wybuchnięciu rewolucyi niechciał zaprzysiądz Konstytucyi Stanów. Całe jego życie wystawia wzór wierności i miłości honoru.

TURCYA.

Od granic tureckich dnia 16 listopada.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

List z *Alexandryi* (w Egipcie) pisany d. 15 sierpnia, wyraża: „Młody francuz, nazwiskiem *Desloches*, wynalazł sposób sprowadzania tu lodu z Francyi, i utrzymania go kilka miesięcy. Na wprowadzanie lodu, nieznanego dotąd w naszym klimacie, a tak dobroczynnego w gospodarstwie, Basza nadał mu 50letni patent swobody, na czém młody ten spekulant zyska miliony. Kilku oficerów francuzkich służy w woysku Baszy, gdzie wprowadzili taktykę europejską, ile tego dozwoliły obyczaje, klima i religija. Półkownik *Seves*, były adjutant jenerała *Grouchy*, dowodzi 20,000 wojska w *Siout*, w wyższym Egipcie, i po części urządził je na sposób europejski.

Baron *Pergami*, znany ze sprawy przeciw zmarłej Królowej angielskiej *Karolinie*, (jak mówił) kupił dobra w *Bessarabii*.

Pani *Kozłowska*, Instytutorka pensyi żeńskiej ze swemi uczennicami, wyda wieczór muzykalny na zysk Domu Ubogich Wileńskiego Towarzystwa Dobroczynności, dnia 16 grudnia b. r. w *Sali Ratuszowej*.

Prenumerata na Gazetę Kuryera Litewskiego na rok następujący, przyymuje się w Wilnie w Expedycyi Gazetney Głównego Pocztańtu Litewskiego i w Redakcyi teyże Gazety; a w innych miastach we wszystkich Kantorach i Expedycyach Pocztowych. Cena zwyczajna: z przesyłaniem pocztą: rocznie rub. 14, półrocznie 7; bez pocztu rocznie rub. 9, półrocznie rub. 4 k. 50, i kwartałami r. 2 k. 25.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora.

Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 148.

Wilno dnia 10 Grudnia r. s. 1823 Roku.

1. Niżej podpisany ma zaszczyt donieść Szanowney Publiczności, że dnia 19 tego miesiąca grudnia zamierza dać w Wilnie Koncert na Fortepiano, którego rozkład i miejsce późniejszym afiszem ogłoszony będzie. Pokładając nadzieję, że takowy Koncert łaskawie przyjęty zostanie, poleca się szczególnym względem Szanowney Publiczności.

J. Renner.

Cena Biletu rubel srebrem jeden.

Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż wystany z za granic Królestwa Pruskiego w rosiński powiat bez pasportu Jerzy Balnowaytyś odpowiadający na egzaminie, że od urodzenia ma lat 23, rodem z rosińskiego powiatu ze wsi Sijatow, do Blinstrabiszek należący, lecz jak to po wypprawce okazało się niesprawiedliwym, i nauprzednio powiadał że miejsce urodzenia niewie, że w rewizyi nigdzie niezapisany i że rodzeństwa niema dla nieokazania do potwierdzenia tego dowodów; na mocy Ukazu Rządzącego Senatu pod dniem 29 augusta 1807 roku; podług rezolucyi Rządu pod d. 24 juli 1823 r. wydanej, uznany włościan i na mocy 10 paragrafu Naywyższego Jego Cesarzkiej Mości rozkazu, pod dniem 23 february 1823 roku danego Rządzącemu Senatowi; dla odprawienia do Syberyi na poselstwo odesłany dnia 28 juli; podług Urządzenia w ustawie o zsyłkowych, do Tobolskiego Prykatu zsyłkowych; o czém zgodnie z 12, 13, 14 i 15 punktem tegoż Naywyższego Ukazu uwiadomiam się, właściciel tego włościana, albo gromada, do której on należy. Przymioty pomienionego włościana: wzrostu 2 arsz. 7 1/2 wiersz., twarzy szerokiej, czystej, włosów na głowie i wąsach ciemnorusych, brody jeszcze nie goli nosa mierzego.

Od tegoż Rządu ogłasza się, iż wzięty w łutęszy gubernii w mieście Kownie bez pasportu Franciszek Józef syn Waszkiel powiadający na egzaminie, że od urodzenia ma lat 30, rodem z grodzieńskieg gubernii, z lidzkiego powiatu M. Zolódka z poddanych obywatela Grafa Tyzenhauza, gdzie jakoby ma dwóch braci Antoniego i Michała i siostrę Dorotę, żyjących w temże miasteczku we własnym domu, i tam w rewizyi zapisany; i dla nieokazania do potwierdzenia tego dowodów; na mocy Ukazu Rządzącego Senatu pod d. 29 augusta 1807 r.; podług rezolucyi Rządu pod dniem 24 juli 1823 wydanej, uznany włościan, i na mocy 10 paragrafu Naywyższego Jego Cesarzkiej Mości rozkazu, pod dniem 23 february 1823 r. danego Rządzącemu Senatowi; dla odprawienia do Syberyi na poselstwo odesłany dnia 28 tegoż juli, podług Urządzenia w ustawie o zsyłkowych, do Tobolskiego Prykatu zsyłkowych; o czém zgodnie z 12, 13, 14 i 15 punktem tegoż Naywyższego Ukazu, uwiadomiam się, właściciel tego włościana, albo gromada, do której on należy. Przymioty pomienionego włościana: wzrostu 2 arsz. 5 1/2 wiersz., twarzy czystej podługowatej, włosów na głowie ciemnych, brodę goli, na wąsach światlorusych oczu szarych, nosa małego. Dnia 27 gbra 1823 r.

Assessor i Kawaler Nowicki.

Sekretarz i Kawaler Kleyst.

2. Od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż w nim za należyty łutęszy Libie Powszeczney Opieki dług, będzie się przedawał z publicznego targu, należący do obywatela boryowskiego powiatu byłego Guberskiego Marszałka,

Radcy Stanu i Kawalera Zenowicza, majątek Januszewo, z 215 męzkiej a 200 żeńskiej płci duszami, mający położenie w boryowskim powiecie, ze wszelką do niego należnością, przynoszący rocznego dochodu 2,035 rub. 35 k. assygn.; a zatyżyczący kupić takowy majątek, zechcą przybywać do tego Rządu, na naznaczone terminy: 1szy teczniejszego 1823 roku decembra 13; 2gi następującego 1824 february 16 a trzeci i ostateczny w trzecim miesiącu, licząc od pierwszego wydrukowania w publicznych gazetach, które później nastąpi, to jest w Sankipetersburskich albo Mińskich Dnia 30 nowembra 1823 roku. Sowiennik Symon Czerniajew.

Sekretarz F. Arcimowicz.

3. Sąd Ziemski Ptu Wileyskiego w dziele Wielebnych Bazylianow ś. Trojeckich Mińskich I JWW. Adamem Marszałkiem Dworu Polak. ognacym Szambelanem Bracią rodzonemi Brzoziami, o wykupno z pod zastawy części Derewnina za prozbą zeszyły Eufrozyny Puzakiewiczówny Xieni i Przełożoney klasztoru w roku 1812 maja 20 dnia podaną napoczętym, a z powodu pamiętney w kraju wojny i niemożności rychłego uzyskania od stron do sprawy powołanych, mianowicie Bronicow i Woyciechowiczowey objaśnień, ledwie w dniu 29 przeszłego miesiąca dopełnionym, położwszy ostateczną opinią wzywa tychże Bronicow i Woyciechowiczową do wysłuchania oney, ostrzegając; że jeśli od daty umieszczenia w gazecie Kuryera Litewskiego takowey awizacyi minie szesć tygodni sami przez siebie lub prawnie umocowanych plenipotentow nie staną do objawienia sobie dekretu, wówczas Sąd nie czekając dłużej Ichmościow, odeszle dzieło właściwym porządkiem na rewizyą do Sądu Gł. Miń. 2 Depar. Dat roku 1823 gbra 26 dnia.

Stanisław Świętorzecki Sędzia Ziem. Ptu Wileysk. Ignacy Jazwiński Podsekdec Ziem. Ptu Wiley. Michał Łapicki Pisarz Ziem. Ptu Wiley.

3. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski na usatysfakcyonowanie wierzycieli JP. Józefa Widadawskiego przez rozdział jego solwarków Widadawszczyzny, Sienkowszczyzny i Łastayszczyzny w Powiecie Oszmiańskim położonych, wyrokiem Sądu Ziem. Ptu Oszmiań. przeznaczony, w mieście powiatowym Oszmianie odbywający się, zawiadamia wszystkie interessowane strony, iż na dniu 18 następnego mca decembra do oczewistego rozbioru sprawy konkursowey przystąpi. Gdyby więc na takowym terminie wszyscy wierzyciele i pretensorowie tegoż JP. Widadawskiego pod skutkami amissyi, a debitorowie do masy zawinijający unikając wskazania na ich summy chociażby za niestannością, jawili się, zastrzega. Dat roku 1823 miesiąca nowembra 26 dnia.

Józef Bukaty Sędzia Ziemski Oszmiański Exdywizor. Prezydent. Karol Mosiewicz Sędzia Ziem. Ptu Oszmiań. Rejent Ziemski Ptu Oszmiański.

Sąd Exdywizorski.

1. Sąd taxatorsko-exdywizorski majątku ziemnego Podbrzezia, i innej natury, zeszłego s. p. Adama Ciechanowieckiego Forstmeystra Wileńskiego, w terminie z odkładu to jest: 4 grudnia bieżącego roku, w pełnym komplecie do majątku Kazimierzowa w ptcie Wileńskim w parafii podbrzeskiej leżącego przybywszy, i czynność swoją rozpoczynawszy, skutkiem wniesienia massy i W. Kozaryna, ze względu położenia tamy niepotrzebnej a doświadczonej zwłoce ciągnącej znaczne koszta na masę ciążącą, przez zapisaną w dniu 5 Xbra presentium rezolucją postanowił: niechybnie bez żadnych odwołów i oczekiwań na nieprzybywające strony, wziąć całą sprawę dnia 15 grudnia teraźniejszego roku do namowy, i że na niestawiających debitorach wskazane będą summy, a nie jawiący się wierzyciele, podpadną ammissyi, czyli wiekniśtey poszukiwań swych utracie, niniejsze w tém wszystkim czyni się i do gazety Kur. Lit. podaje się trzykrotne ogłoszenie: 1823 grudnia 5 dnia. Franciszek Paszkiewicz, Sędzia Ziem. Ptu Oszmiańskiego Exdywizor. Antoni Kociel Sędzia Z. P. Z. Exdywizor. Michał Wereszczyński Sędzia były Upitski.

Sąd taxatorsko-exdywizorski za Remmisą Sądu Hatusza miasta Poniewieża, nastąpił 31 augusta 1823 roku, naznaczony na rozdział majątku ruchomego i nieruchomego oraz summownego, poniewieżkiego żyda Mowszy Ickowicza Pluckiego, dla realnych kredytorów jego, rezolucją 25 gbra, naaczył termin ostateczny wzięcia do namowy 10 january 1824 roku, ażeby więc kredytorowie porządkiem prawnym do tego Sądu przychodzili, przez gazetę zaawizować zadeterminował, iż opóźnionych kredytorów rzeczonoego Pluckiego, pretensye, w ammissyę zapisze. Wolno drukować. Burmistrz Jasński. Exdywizor. Radny Holubowicz Exdywizor. Radny Hermanowicz Expywizor.

5. Oświadczenie imieniem Ignacego oyea Antoniego, Justyna, Jana, synów Semplińskich Skarbników Ptu Wilkomirskiego zanosi się w rzeczy następnej: zeszyty z tego świata Stanisław Towiański dziedzic folwarku Sawkiszek w powiecie Wilk. leżącego, zawiniwszy oświadczać za obligiem własnoręcznym, w miejscu jego opłaty assekuracją przez się wydaną, pominiony folwark do extenuacyi tymże oświadczać się podał, zabezpieczając tymże dokumentem assekuracyjnym, iż cokolwiek albo z rzeczy erekeyi folwarku, albo innych wydatków w zastępstwie aktorów Sawkiszek pomienionych do bonifikaty należeć będzie, to wszystko posserowie extenuacyjni i intrat folwarku dla siebie wybierać mają. Na mocy tej assekuracyi oświadczać się, obiawszy Sawkiszeki krótko przed zgonem Stanisława Towiańskiego, po jego śmierci axekwowali swoją posseyą aż do czasu w którymby satysfakcyą opartej summy na Sawkiszkach otrzymać mogli, a tym czasem sukcesorowie s. p. Towiańskiego Antoni i Franciszek bracia, Pulcherya siostra Towiańscy, jako małoletni wywiezieni przez swoją familią nie wiadomo dokąd, żadney kommu-

nikacyi do oświadczać się nieczynią. Dopiero w roku bieżącym gbra 5 Ignacy Rutkowski Rotm. Wilkomir. wspólnie z Legowiczami o aktorstwo folwarku Sawkiszek po sukcesorów Towiańskiego wyniesli zapozew przed Sąd Ziem. Ptu Wilkomir. w takiej okoliczności gdy oświadczać się kończąc extenuacją swej należności bronić tegoż folwarku nie będą mieli powodu i prawa: a sukcesorowie Stanisława Towiańskiego skończywszy lata małoletności odpowiadać na zapozew są obowiązani; przeto niniejsze przed aktami Ptu Wileń. publiczne czyniąc oświadczenie, w zamiarze ogłoszenia onego przez Gazetę Kuryera Litewskiego z przyczyny niewiadomości miejsca pobytu aktorów Sawkiszek, temże oświadczeniem ostrzegają ich o wyniesieniu po nich zapozwów a razem donoszą, iż sami jako niemający już pretensyi do ich majątku bronić go nieznajdują obowiązku, a zatym wszelkie straty z opieszałości aktorów samych wyniknąć mogące, bynajmniej dotykać teraźniejszych posserów i żadney na nich odpowiedzi ściągnąć nie będą mogli. Antoni Sempliński. Roku 1823 mca gbra 26 dnia. Przed aktami Ziem. Ptu Wileń. stawiając osobiście W. JP. Antoni Sempliński takowe oświadczenie do Protokołu wpisć podał i w onym własnoręcznie podpisał. Przyjąłem Jan Zienkowicz Wileński Ziemski Rejent.

Dozwala się Redakcyi Kuryera Litewskiego umieścić do Gazet tegoż Kuryera. Joachim Czyż Sędzia Ziem. Ptu Wileńskiego.

(Redakcyja otrzymała dnia 4 grudnia r. t.)

2. Augustyn Klot b. Sędzia, Jerzy Zdrojewski b. Podjętek Ptu dzieśnieńskiego, Fabian Modzolewski Sędzia Grodz. Ptu trockiego Exdywizorowie.

JW. i WW. Piotrowi 2go Departamentu Gubernii mińskiej, Józefowi wojennych powinności powiatu dzieśnieńskiego b. Sędziom, Zygmunтови Worszowiezowi Miciślaw, Wazgirdom zesł. go Alexandra Wazgirda Chorążego Mereckiego i debitora sukcesorom, Leonildzie matce, Jakobow i Franciszkowi synom Cybulskim Stolnikowej i Stolnikowiczom powiatu horodelskiego, Kajetanow i Apolonii Jesmanom Pisarzom b. ziemskim powiatu dzieśnieńskiego po zesłym Prezydencie Porzechim Sukcesorom, też sukcesorom po zesłym Tadużu Oniewiczu Rotmistrzu, niemniej sukcesorom po zesłym Hslenie Suszyńskiem, oraz dalszym do funduszu po zesłym Alexandrze Wazgirdzie Chorążym Mereckim przypytującym się kredytorom, oznajmiamy tym naszym urzędowym obwieszczeniem listem, iż na skutek remissyjnego Głównego Mińskiego Sądu 2go Departamentu i ppr. edniczych Sądu exdywizorskiego postanowień. My desuper wyrażeni urzędnicy i exdywizorowie za niedzielę cięty od daty dzisiejszej ad fundum majątności Alexandryi w Gubernii mińskiej powiecie dzieśnieńskim leżącej, w zupełnym komplecie zjechawszy, sądy nasze exdywizorskie bezwzględnie kontynuować będziemy, na jakowy termin iżby interesowane strony dla wyexpedyowania aktów, odbicia produktów i całkowitego swoich dopominków wyjaśnienia ze wszelką gotowścią, jawni się i stawali, zawiadamiamy i takowe obwieszczenie dla trzykrotney w Kuryerze Litewskim Awizacyi zamieszczamy.

Roku 1823 mca gbra 1 dnia. Wzżny niżey wyrażony świadczą: iż takowego obwieszczenia kopiiery w imieniu JW. na czele niniejszego listu zamieszczonych Urzędników jedną WW. w górze wymienionym zesłego debitora sukcesorom Wazgirdom, 2gą Stolnikowej i Stolnikowiczom Cybulskim, 3cią Pisarzom Jesmanom, 4tą sukcesorom zesłego Oniewicza, oczywiście w majątności

Alexandryi w powiecie dzisieńskim leżący od strony W.W. Cybulskich użyty i wzmiany podalem, położony, i o terminie stawania przed Sądem exdywizorskim odpowiedziałem. Datt ut supra. Franciszek Nowicki Wóźny Powiatu Brasławskiego.

Roku 1823 miesiąca zbra 3 dnia przed aktami ziemskimi powiatu dzisieńskiego stanąwszy obecnie J.Pon. Wóźny Nowicki kwit tego obwieszczenia urzędowania zeznał. Ze przyjęto i do ciąg wpisało przy skarbowej pieczęci poświadczając się.

Donat Truchszes Trochlic Regent Ziemski powiatu dzisieńskiego.

Wolno drukować Ignacy Szyryn Sędzia Ziem. Ptu Dzisień.

P o z e w.

ALEXANDER Pierwszy IMPERATOR Wazech Rosyi Król Polski etc. etc. etc.

2 Ur. Nikodemowi Godlewskiemu b. Porucznik. Woysk Polskich własnym i potomstwa swego z Katarzyną de domo Alexandrowiczówną Godlewską spółdzonego działającemu, z miejsca stałego swego mieszkania niewiadomemu, pozew loco peragendae executionis przed Sądem Komisji na urządzenie interesów Radziwiłowskich Naywyższą Monarszą Wolą ustanowiony w Wilnie odbywający się, z instancyi Ur. Michała Zaleskiego Prokuratora masy Radziwiłowskiej po uzyskanej kondemnacie na infamii w tymże Sądzie w dacie 1823 zbra 30 wynosi się oto: W.T. uformowawszy do masy nieletniej Xki Stefani Radziwiłówny różnorodne pretensye z dwóch kontraktów aredowanych na dobrach Zabłudow mianych, tak o dwie summy 39,000 fp. i 39,000 fp. jako też o pretensye 66,603 fp. i osólnie o summy 6,575 fp. 10 gr. wszystkie z dzierżawy Zabłudowia jakoby wynikające, rozwinąłeś przeciwko masie proceder o rekognicyą summ jednych: a dla udowodnienia drugich, dopominając się aktów gruntowych. Gdy atoli za połączeniem w pierwszym przyściu aktoratów wzajemnych, i po dekrete copiarum z spraw, za przeniesieniem przez Prokuratora masy po dekrete aktoratem W.T. do rozprawy oczewistej w dacie 1823 zbra 30 d. mieszanąwszy, na infamii kondemnować się dozwoliłeś, a tem samem rzecz swą w powództwie mianą utraciłeś; prokurator masy, na wydatki i koszta narażony, po skasowaniu wszelkich W.T. pretensyi, dochodząc bonifikaty expensów prawnych i dalszych, Sądu Prześwietnego prosić będzie: warowania miejsca stanowić przez opłatę solucyi, o skasowanie i znikczemnienie wszystkich W.T. pretensyi, sądzenia dla masy expens prawnych i tego wszystkiego co czasu sprawy dowiedzionym będzie, z wolną poprawą tej žaloby.

R. 1823 grudnia 3 d. Wóźny świadczę iż ten pozew z instancyi JW. Michała Zaleskiego b. Podkomorzego Ptu Rosień. masy funduszów i interesów Jeneralnego Prokuratora przed Sądem Komisji wymiesionego W. Nikodemowi Godlewskiemu b. Poruczn. W. polskich do drzwi Sądowych Komisji przybiłem. Felix Cebulski Wóźny Komisji Radziwiłowskiej.

Roku 1823 Xbra 3, w aktowej Kancelaryi Sądu Komisji Radziwiłow. obecny Wóźny wyżey wyrażony, relacyą tego pozwu do drzwi Sądowych przybitego Urzędownie zeznał świadczę, Józef Doboszyński A. R. S. K. R.

Wolno drukować Członek Komisji Radziwiłowskiej J. E. Lachnicki.

3. Wedle Ukazu Jego IMPERATORSKIEY MOSCI Samouładnego Ciału Rosyą etc. etc. etc.

Urodzeni Benjamin Fryderyk i Franciszka Hauszstynowie, Nadworni Sowieznikowie i Kawalerowie, porwają przed Sąd Exdywizorski, majątków JW. Maurycyego Prozora, na termin wskazany 21 styczni 1824 roku, lub inny sądząc się mający UUr. Kornelią Prozorówną Jenerałówną qua debitorke w asystencyi opiekunów Karola Prozora Obecnego Litewskiego i dalszych; oraz Maurycyego Prozora Jenerałowicza, do wykazania funduszu debitorke, w rzeczy następnej: za Dekretem Grodzkim wileńskim oczwistym, 1819 roku maja 24, zaszędzającym na UUr. Korneli debitorce Henryku i Maurycym braciach i opiekunach Prozorach, summy rubli sr. 1,795 kop. 21 $\frac{1}{2}$; żalujący żądnej dotąd nie mają satysfakcyi, między tem Maurycy Prozor, po śmierci brata swojego Henryka, nadwzięwszy fundusz, gdy oświadczył exdywizyą i sam jeden, bez bytności siostry Kornelii, powołał żalujących do konkursu swojego nielegalnie; tem samem dał powód, wykaranie na remissie: że pretensya żalujących, ch będąc źródłem zawinienia samejże Kornelii Prozorówny, na osobistej jej potrzeby obrocona, powinna być uspokojona z jej funduszu, nie zaś z masy idącej pod konkurs Maurycyego Prozora Sąd Główny Wileński przeświadczony o tem, lecz nie mogąc tej kwestyi, w remissywnym porządku in accessorio bez bytności samej debitorke, oczywiste rozwiązać i wyłaczyć żalujących; porucił oną Sądowi exdywizorskiemu, i nakazał żalującym złożyć przed tenże Sąd samą debitorke Prozorówną. Niewiadomo żalującym czy fundusz Prozorówny, znajduje się w masie idącej pod konkurs, lub odosobniony, przez zasile między obżalowanymi jakie tranzakta i warunki. Te jak interessowi żalujących przeszkadzać nie mogą, tak też, uwolnić debitorke funduszu, od satysfakcyi; ani też przemieścić oney do masy exdywizyjnej braterskiej niezdolają; zatem proszą: imo jeżeli fundusz obżalowanej Prozorówny znajduje się w masie, i dopiero wezmie ubezpieczenie, lub odosobnienie w exdywizyi; to zarazem sądzenia dla żalujących rubli sr. 1,795 kop. 21 $\frac{1}{2}$ z procentem i expensem, ad extenuatorem, na tymże funduszu, przeciwnie: jeżeli się okaże odosobniony, od masy braterskiej; to odsłania żalujących do onego: zdo wyłączenia całkiem żalujących od exdywizyi obżalowanego Prozora, jako nienależnie powołanych, a odsłania do samej debitorke Prozorówny i jej funduszu; Stio gdyby się okazały tranzakta między Prozorem i Prozorówną zawarte; czy w celu przyjęcia przez igo, na siebie pretensyi żalujących, lub uwolnienia się zgiey od oney, tych jako względnie żalujących obcych, i nieakceptowanych znikczemnienia, bliskości do dowodów uznania i onych utwierdzenia, expensów prawnych, szkód, strat sądzenia, i tego wskazywania, co w sprawie proszonym będzie, z wolną poprawą žaloby.

Roku 1823, miesiąca zbra 3 dnia Wóźny niżej wyrażony zeznam, iż kopie tego pozwu z oryginałem zgodne w sprawie UUr. Benjamin Fryderyka i Franciszki Hauszstynów Nadwornych Sowiezników i Kawalerów, jedną Urodzoną, Maurycemu Prozorowi Jenerałowiczowi i Kornelii Prozorównie w asystencyi opiekunów, oczwisto w dobrach Mazuryszkach w powiecie wileńskim położonym. 24 p. też Ur. Prozorówną z opieką jako w tej gubernii nie rezydującej. dla zawiadomienia przez Gazetę do drzwi sądowych przybiłem i o rozprawie w sądzie exdywizorskim dóbr Romayn i Mazuryszek Ur. Prozora na termin wskazany z wyroku 21 styczni 1824 lub jeżeliby inny nastąpił, oznaymiłem i opowiedziałem. Wóźny Sądu Grodz. Ptu Wileń. Marcin Kuczyński.

Roku 1823 miesiąca grudnia 4 dnia przed aktami Grodzkimi powiatu wileńskiego stawając osobicie Wóźny Marcin Kuczyński relacyą tego pozwu zeznał, świadczę Regent Kazimierz Dauksza.

Roku 1823 miesiąca zbra 4 dnia. Takowy pozew może Redakcyja Kuryera Litewskiego umieścić w druku świadczę. Grodz. Wileń. Piotr Naborowski.

2. Excerpt Oświadczenia z protokołu potoczego Sądu Głównego Wileńskiego zgo Departamentu w dacie niżej wyrażonej zapisanego pod pieczęcią tegoż Sądu Miesiąca decembra i dnia 1823 r. wydan.

Roku 1823 gbra 29 dnia, na Sądzie Głównym Wileńskim zgo Departamentu stawając obecnie Adwokat tegoż Sądu Jan Łopata, oświadczenie poniższe zaniósł, i one do wpisania w protokół podał, jakowe tak się wyraża: przed Sądem Głównym Wileńskim zgo Departamentu i całą powszechnością niżej podpisanu Jakób i żona jego Bona Leyboschitzowie doktorstwo medycyny czynią niniejsze wespół z manifestem oświadczenie, a to z następnych pobudek i okoliczności: iż co oświadczający się Leyboschitzowie celem naysgorliwszej intencji, aby za dni życia swojego, własną sytuacją, jaką pracowitym staraniem przy pomocy Wszęchmocney Opatrzności zmasowali, ze wszelkich komersyjnych wyłączyć stosunków, a przez to ile możności od rozmaitych zatrunień w szędziwym swym wieku uwolnić się, i następcom po sobie w takieyże zabezpieczyć mogli spokojności, postanowili: nayprzód, aby wszystkie wexle na ukaziciela, oraz cerogaffy na różne summy od siebie, szczególniey żydom powydawane, a naywięcey przez samą żalącą się Bonę Leyboschitzową podpisywane powypłacać, niemniej rachunki i inne pretensye ze wszystkimi osobami pokonczyć, załatwić, a tym samym wszystkie dowody pisma do takowych przedmiotów regulujące się po windykowaniu z należności, nazad do siebie zgromadzić, powtóre aby po ukończeniu takowego przedsięwzięcia, odtąd nie tylko wexlow i cerogaffow na ukaziciela, ale nawet i żadnych pism, szczególniey żydom po hebrajsku pisanych lub podpisanych, nie wydawać, skutkiem czego oświadczający się Leyboschitzowie, że wszystko podług wyrażonego zamiaru wypełnili, długi i wszystkie należności popłacali, a przez to wszystkie wexle, cerogaffy i inne pisma dowody do siebie pozbierawszy, żadnych innych dotąd niewydawali, a ztąd że żaden żyd dokumentu żalących się w żadnym języku pisanego lub podpisanego nie posiada, i oświadczający się nikomu za takimi z dawney komersyi wydanymi pod datą niniejszą dokumentami dłużnikami nie są, dowodem jest, że już lat piętnaście upłynęło, jak żaden aż do terażniejszego czasu nie stosował i niestosuje do żalących się pretensyi, przez jakowy przeciąg czasu, gdy oświadczający się w tak niezachwianej zostawali spokojności, pokazało się teraz z wiadomości Sądu Ziem. Wileń. pod dniem 8 julii 1819 r., datowanej, jako z rapportu intabullacyjnego 10 apryla 1820. że niektórzy żydzi przez podstępne na krzywdę żalących się zamiary, jeden dokument ze składu żalących się kryjomie wy dobyty, jako to wexel na ukaziciela na sumnę rubli sr. 3,000, jeszcze w roku 1807 marca 6 datowany, drugi fałszowany cerogaff na rub. sr. 4,500 bez ewikcyi i bez daty w tymże Ziem. Wileń., w dniu 22 marca 1820 r. zaaktykowali, i trzecia karta po hebrajsku na r. sr. 3,000, jakoby od żalących się Bony wydana, na której nadpłata rub. sr. i 300 napisana, lecz jak nigdy żalca się nie pożyczala za oną, tak

też i nie płaciła, chociaż żalcy się doktorstwo Leyboschitzowie o znikczemnienie i powrót wyrażonych wexlu, cerogaffy i karty przez właściwe kroki czyniąc dopominek, one już do siebie odebrali i od wszelkiej z tego względu uwolnili się napaści, miarkując wszakże, że podstęp takowy przedsięwzięty był na rachunek (zblizającego się już może zgonu, do którego wiek sędziwy żalących się, nie jednego z podobnych spekulantów zapewnić zdaje się, bojąc się oraz iżby podobne nadużycia i przez innych osób, w różnych oraz stronach i aktach działanymi nie były, z takowych pobudek i wymienionej okoliczności, żalcy się deltres przymuszonymi zostają, dla ogólnej i szczególnej każdego wiadomości, uczynić niniejszą protestacją i publicznie oświadczyć, że żadnemu żydowi nie są dłużnikami, że wexle, cerogaffy, karty i inne pisma dowody, bądź w jakim języku pisane lub podpisywane, a od żalących się wydawane, są opłacone i nieeksystują, że po zakończeniu dawney komersyi, nowych takiego rodzaju pism w żadnym czasie i nikomu po datę dzisiejszą nie wydawali, nakoniec, że każdy (jeśliby mógł mieć od żalących się słowną, a bardziey pisma dowodem wyjaśniającą się pretensyą, żeby zaraz i niezwłocznie, czy to samym żalącym się czy też zięciami ich Salomonowi Heymanowi objawił, i dowody okazał, a lubo oświadczający się Leyboschitzowie celem zupełnego zabezpieczenia się, niniejszą pretensyą przez gazetę Kur Lit., w całym kraju opublikować, po szkołach żydowskich przez przysięgłych szkolników potrzyknąć wywołać, do ścian tychże szkół i przyszkółkow poprzybijać mają zamiar, aby wszakże takową czynność upoważnić aktem Urzędowym, jako dla zabezpieczenia siebie i sukcesorów swoich potrzebnym, a w obronie od podobnych napaści teraz i w przyszłości skutecznie posługiwać powinnym, niniejsze przed Sądem Głównym Wileńskim zgo Departamentu wespół z manifestem czynią oświadczenie. Autentyk podpisali, Jakób Leyboschitz, Bona Leyboschitz. Jakowe oświadczenie jako zanoszący podpisują, Jan Łopata. Zgodno z protokołem potocznym, Sekretarz Tyt. Radca Dobrzański.

Paszkiewicz Assesor Główny Sądu, świadcząc że wolno drukować.

Kazimierz Miaskowski Tytuł. Sowiernik.

3. Michał Zaleski b. Podkomorzy Ptu Rosieńskiego massy funduszow i interessow JO. Xiężny Imci Stefani Radziwiłłowy Jeneralny Prokurator, po otrzymaniu w Sądzie Komisji na interessa Radziwiłłowskie od Rządu ustanowionym, na JPann Onufrym Jurkiewiczzu dekretn kontumacyynego w dacie roku 1823 gbra 30 z pozwu r. 1821 stycznia 14 wyniesionego i przez Gazetę Kurjera Litewskiego roku tegoż 1821 stycznia 17 w dodatku do N. 7 i następnych trzykrotnie awizowanego, wyniosłszy powtórny pozew do tegoż Sądu po JPana Jurkiewiczza o rzecz pierwszym pozwem objętą, w dacie 1823 mca grudnia dnia 3 stosownie do artykułu 37 organizacyi, awizacyą do Gazet podaje. Michał Zaleski Prokurator Massy. Wolno drukować Członek Komisji Radziwiłłowskiej. J. E. Lachnicki.